Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
NIILO JÄÄSKINEN
της 24ης Μαΐου 2012 [1]

Υπόθεση C-62/11

Land Hessen
κατά
Florence Feyerbacher

[αίτηση του Hessisches Landessozialgericht (Γερμανία)για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προνόμια και ασυλίες της Ένωσης — Νομική φύση της συμφωνίας περί της έδρας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας — Σύμβαση δημοσίου δικαίου — Απουσία αποτελεσμάτων erga omnes — Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών — Άρθρο 36, παράγραφος 1 — Όροι απασχολήσεως του προσωπικού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας — Μη αποκλειστικός χαρακτήρας — Εφαρμογή στους υπαλλήλους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας των διατάξεων του γερμανικού δικαίου κοινωνικών ασφαλίσεων οι οποίες προβλέπουν τη χορήγηση κοινωνικοασφαλιστικών παροχών στους εν λόγω υπαλλήλους — Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Άρθρο 34 — Δικαίωμα προσβάσεως στις παροχές κοινωνικής ασφάλειας»

I – Εισαγωγή

1. Έχει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τη δυνατότητα να χορηγεί κοινωνικοασφαλιστικές παροχές στους υπαλλήλους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας; Αυτό είναι, κατά βάση, το ερώτημα που υπέβαλε στο Δικαστήριο το Hessisches Landessozialgericht (Γερμανία).

2. Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει αμφιβολίες, αφενός, ως προς τη νομική φύση της συμφωνίας της 18ης Σεπτεμβρίου 1998 μεταξύ της Γερμανικής Κυβερνήσεως και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (στο εξής: ΕΚΤ) περί της έδρας του εν λόγω θεσμικού οργάνου (στο εξής: συμφωνία περί της έδρας) [2]. Αφετέρου, τονίζει την ανάγκη να διευκρινιστεί το περιεχόμενο των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 36, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (στο εξής: καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ) [3].

3. Τα προδικαστικά ερωτήματα υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της εκδικάσεως διαφοράς μεταξύ της F. Feyerbacher, Γερμανίδας υπαλλήλου της ΕΚΤ που κατοικεί στη Γερμανία, και του Land Hessen (Ομόσπονδο κράτος της Έσσης), με αντικείμενο την άρνηση του δευτέρου να χορηγήσει στη F. Feyerbacher γονικό επίδομα.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — *BGBl.* (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας) 1998 II, σ. 2745. Το γερμανικό κείμενο της συμφωνίας περί της έδρας, που είναι και το μόνο αυθεντικό, είναι επίσης διαθέσιμο στο πρωτότυπο και σε αγγλική μετάφραση στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ.

3 — Πρόκειται για το πρωτόκολλο αριθ. 4 που προσαρτήθηκε στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2010, C 83, σ. 230).

4. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά, αφενός, τη νομική φύση της συμφωνίας περί της έδρας, και ειδικότερα το ζήτημα εάν η συμφωνία αυτή αποτελεί ή όχι τμήμα του δικαίου της Ένωσης. Αφετέρου, εγείρει το ζήτημα εάν το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας —το οποίο, δυνάμει του άρθρου 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, αποκλείει την εφαρμογή των ουσιαστικών και δικονομικών διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και του δικαίου κοινωνικών ασφαλίσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, τους οποίους έχει θεσπίσει το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ[4] (στο εξής: όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ)— συνιστά κανόνα συγκρούσεως νόμων που αποκλείει τη χορήγηση των προβλεπόμενων από την εθνική νομοθεσία οικογενειακών παροχών, όπως το γονικό επίδομα, από το εν λόγω κράτος μέλος στα μέλη του προσωπικού της ΕΚΤ που διαμένουν στην επικράτειά του, επί τη βάσει της αρχής της εδαφικότητας.

5. Υπογραμμίζεται, συναφώς, ότι βασικό στοιχείο για την επίλυση της εξεταζόμενης υποθέσεως είναι το ζήτημα του εάν και, ενδεχομένως, σε ποιον βαθμό η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας παραμένει ελεύθερη, δυνάμει του άρθρου 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, να εφαρμόζει την εθνική της νομοθεσία για τη χορήγηση κοινωνικοασφαλιστικών παροχών στα μέλη του προσωπικού της ΕΚΤ με σκοπό τη συμπλήρωση των παροχών που προβλέπουν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ.

II – Το νομικό πλαίσιο

Α — *Το δίκαιο της Ένωσης*

1. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6. Το δικαίωμα στις κοινωνικοασφαλιστικές παροχές κατοχυρώνεται με το άρθρο 34 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης[5]. Κατά το άρθρο αυτό:

«1. Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα πρόσβασης στις παροχές κοινωνικής ασφάλισης και στις κοινωνικές υπηρεσίες που εξασφαλίζουν προστασία σε περιπτώσεις όπως η μητρότητα, η ασθένεια, το εργατικό ατύχημα, η εξάρτηση ή το γήρας καθώς και σε περίπτωση απώλειας της απασχόλησης, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

2. Κάθε πρόσωπο που διαμένει και διακινείται νομίμως εντός της Ένωσης έχει δικαίωμα στις παροχές κοινωνικής ασφάλισης και στα κοινωνικά πλεονεκτήματα, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

[…]»

4 — Στις 9 Ιουνίου 1998, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ εξέδωσε βάσει του σ. 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ τους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ (ΕΕ 1999, L 125, σ. 32), όπως πολλάκις τροποποιήθηκαν. Οι όροι απασχολήσεως δεν δημοσιεύθηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Εντούτοις, είναι προσβάσιμες στην αγγλική γλώσσα μέσω της ιστοσελίδας της ΕΚΤ.

5 — Χάριν σαφηνείας και μολονότι, αφενός, η σύναψη της συμφωνίας περί της έδρας είναι προγενέστερη και, αφετέρου, το επίμαχο στην κύρια δίκη επίδομα καλύπτει χρονικό διάστημα εξ ολοκλήρου προγενέστερο της ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, το νομικό πλαίσιο περιλαμβάνει τους κανόνες του πρωτογενούς δικαίου όπως έχουν μετά την ημερομηνία αυτή. Ειδικότερα, με την εξαίρεση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος, μετά την έναρξη της ισχύος της εν λόγω Συνθήκης, απέκτησε δεσμευτική ισχύ, οι κρίσιμες για την ανάλυσή μου διατάξεις παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητες σε σχέση με όσες ίσχυαν προ της ημερομηνίας αυτής.

2. Το καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ

7. Οι εξωτερικές σχέσεις της ΕΚΤ διέπονται από το άρθρο 23. Η ΕΚΤ μπορεί, ιδίως, «να συνάπτ[ει] σχέσεις με κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε άλλες χώρες και, όπου ενδείκνυται, με διεθνείς οργανισμούς».

8. Κατά το άρθρο 24, το οποίο επιγράφεται «Άλλες πράξεις», η ΕΚΤ μπορεί, πέραν των πράξεων που απορρέουν από τα καθήκοντά της, «να διενεργ[εί] πράξεις για τους διοικητικούς [της] σκοπούς ή για το προσωπικό [της]».

9. Το άρθρο 35, παράγραφοι 1 και 4, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ ορίζει τα εξής:

«35.1. Οι πράξεις ή παραλείψεις της ΕΚΤ υπόκεινται σε έλεγχο ή ερμηνεία από το Δικαστήριο στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα Συνθήκη [...]

[...]

35.4. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται δυνάμει διαιτητικής ρήτρας, περιλαμβανομένης σε σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που έχει συναφθεί από την ΕΚΤ ή για λογαριασμό της.»

10. Κατά το άρθρο 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, το «Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Εκτελεστικής Επιτροπής, καθορίζει τους όρους απασχόλησης του προσωπικού της ΕΚΤ».

11. Το άρθρο 39 του ως άνω καταστατικού ορίζει τα εξής:

«Η ΕΚΤ απολαύει στην επικράτεια των κρατών μελών των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους όρους που καθορίζονται στο πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

3. Το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

12. Κατά το άρθρο 14 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης[6]:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με τα αρμόδια θεσμικά όργανα, καθορίζουν το καθεστώς των κοινωνικών παροχών που εφαρμόζεται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης.»

13. Το άρθρο 22, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω πρωτοκόλλου ορίζει ότι αυτό εφαρμόζεται στην ΕΚΤ, στα μέλη των οργάνων της και στο προσωπικό της, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ.

4. Η συμφωνία περί της έδρας

14. Κατά το πέμπτο εδάφιο του προοιμίου της, η συμφωνία περί της έδρας αποσκοπεί στον καθορισμό των προνομίων και ασυλιών της ΕΚΤ στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας σύμφωνα με το πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλιών[7].

6 — Πρόκειται για το πρωτόκολλο αριθ. 7 που προσαρτήθηκε στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2010, C 83, σ. 266, στο εξής: πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών).

7 — Ακριβέστερα, κατά τον χρόνο της υπογραφής της εν λόγω συμφωνίας ίσχυε το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 8ης Απριλίου 1965 (ΕΕ 2006, C 321 E, σ. 318), όπως είχε προσαρτηθεί στις Συνθήκες ΕΚ και Ευρατόμ.

15. Το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας, επιγραφόμενο «Μη εφαρμογή της γερμανικής εργατικής νομοθεσίας και του γερμανικού δικαίου κοινωνικών ασφαλίσεων», ορίζει τα εξής:

«Λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 36 [του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ], οι όροι απασχολήσεως των μελών της εκτελεστικής επιτροπής και των υπαλλήλων δεν διέπονται από τις ουσιαστικές και τις δικονομικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και του δικαίου κοινωνικών ασφαλίσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.»

16. Το άρθρο 21 της συμφωνίας περί της έδρας ορίζει ότι, σε περίπτωση διαστάσεως απόψεων μεταξύ της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της ΕΚΤ ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας, η σχετική διαφορά μπορεί να αχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου από έναν από τους συμβαλλομένους, σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 35, παράγραφος 4, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ.

5. Οι διατάξεις των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ

17. Το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ[8] καθορίζεται στο πρώτο τμήμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, με τίτλο «Γενικές διατάξεις». Κατά το άρθρο 1 των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ:

«[…] ως “μέλος του προσωπικού” της [ΕΚΤ] νοείται κάθε πρόσωπο που έχει υπογράψει σύμβαση εργασίας για την πλήρωση θέσεως στην ΕΚΤ για αόριστο ή για ορισμένο χρόνο μεγαλύτερο του έτους, και που έχει αναλάβει ήδη τα καθήκοντά του.»

18. Το άρθρο 9, το οποίο περιλαμβάνεται στο δεύτερο τμήμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ με τίτλο «Σχέσεις εργασίας», ορίζει τα εξής:

«α) Οι εργασιακές σχέσεις μεταξύ της ΕΚΤ και του προσωπικού της διέπονται από τις συμβάσεις εργασίας που συνάπτονται σύμφωνα με τους παρόντες όρους απασχολήσεως […].

[…]

γ) Οι όροι απασχολήσεως δεν διέπονται από κανένα εθνικό δίκαιο. Η ΕΚΤ εφαρμόζει: i) τις γενικές αρχές που είναι κοινές στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, ii) τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου […] και iii) τους κανονισμούς και τις οδηγίες […] στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής [...]»

19. Το τρίτο τμήμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ επιγράφεται «Βασικός μισθός, επιδόματα και αποζημιώσεις». Όσον αφορά τα επιδόματα και τις αποζημιώσεις περί των οποίων γίνεται λόγος στα άρθρα 15 έως 20 των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ —ήτοι το επίδομα στέγης, το επίδομα συντηρούμενου τέκνου, την αποζημίωση εκπατρισμού, το επίδομα σπουδών και το προσχολικό επίδομα— το άρθρο 21 διευκρινίζει ότι «τα επιδόματα και οι αποζημιώσεις έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη ομοειδή παροχή προερχόμενη από άλλη πηγή». Οι υπάλληλοι της ΕΚΤ υποχρεούνται επίσης να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση των ως άνω «επιδομάτων και αποζημιώσεων που αφαιρούνται από τα επιδόματα και τις αποζημιώσεις που οφείλει η ΕΚΤ» καθώς και να δηλώνουν τις παροχές αυτές.

8 — Ελεύθερη απόδοση του αγγλικού κειμένου που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ.

20. Το τέταρτο τμήμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, με τίτλο «Παροχές σχετικές με την ανάληψη των καθηκόντων και την αποχώρηση από την υπηρεσία», περιλαμβάνει, με τη σειρά του, το άρθρο 24 κατά το οποίο οι προβλεπόμενες στα άρθρα 22 και 23 παροχές έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με «οποιαδήποτε άλλη ομοειδή παροχή προερχόμενη από άλλη πηγή». Οι υπάλληλοι της ΕΚΤ υποχρεούνται επίσης να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση των ως άνω «παροχών οι οποίες αφαιρούνται από εκείνες που οφείλει η ΕΚΤ» καθώς και να τις δηλώνουν.

21. Κατά το άρθρο 29 των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, το οποίο περιλαμβάνεται στο πέμπτο τμήμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ με τίτλο «Ωράριο εργασίας και άδειες», οι υπάλληλοι της ΕΚΤ «έχουν δικαίωμα σε γονική άδεια άνευ αποδοχών σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις των διατάξεων της οδηγίας 96/34 [9]».

22. Το έκτο τμήμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ επιγράφεται «Κοινωνική ασφάλιση». Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει τους κανόνες που διέπουν, μεταξύ άλλων, τις αποδοχές που καταβάλλονται σε περίπτωση απουσίας λόγω ασθενείας ή λόγω ατυχήματος, το επίδομα αναπηρίας καθώς και την ασφάλιση ασθενείας και ατυχήματος.

23. Στο ως άνω έκτο τμήμα περιλαμβάνονται επίσης οι διατάξεις περί επιδομάτων και, ειδικότερα, περί μηνιαίου επιδόματος ανεργίας, περί επιδόματος στέγης και περί της ασφαλιστικής καλύψεως την οποία δικαιούνται στο πλαίσιο των συστημάτων ασφαλίσεως ασθενείας και ασφαλίσεως ατυχήματος της ΕΚΤ όσοι υπάλληλοι έχουν απωλέσει τη θέση εργασίας τους μετά τη λύση της συμβάσεως εργασίας τους με την ΕΚΤ. Εντούτοις, όπως προκύπτει από το άρθρο 36 των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, οι παροχές αυτές «έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη ομοειδή παροχή προερχόμενη από άλλη πηγή». Οι υπάλληλοι της ΕΚΤ υποχρεούνται επίσης να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση των ως άνω «παροχών οι οποίες αφαιρούνται από εκείνες που οφείλει η ΕΚΤ» καθώς και να τις δηλώνουν.

Β — *Το εθνικό δίκαιο*

24. Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, του Gesetz zum Elterngeld und zur Elternzeit (νόμου περί γονικού επιδόματος και γονικής αδείας) της 5ης Δεκεμβρίου 2006[10] (στο εξής: BEEG):

«Γονικό επίδομα δικαιούται όποιος

1. έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στη Γερμανία,

2. συγκατοικεί με το τέκνο του,

3. φροντίζει και αναθρέφει ο ίδιος το τέκνο αυτό και

4. δεν ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα ή δεν ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα πλήρους απασχόλησης.»

25. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, σημείο 3, του ίδιου νόμου αφορά την περίπτωση στην οποία η δραστηριότητα ασκείται εκτός Γερμανίας:

«Γονικό επίδομα δικαιούται επίσης όποιος, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, σημείο 1,

9 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1996, σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο για τη γονική άδεια, που συνήφθη από την UNICE, τη CEEP και τη CES (ΕΕ L 145, σ. 4).

10 — *BGBl.* 2006 I, σ. 2748.

[…]

3. έχει τη γερμανική ιθαγένεια και εργάζεται προσωρινά σε διακρατικό ή υπερεθνικό οργανισμό, ιδίως ως αποσπασμένος δημόσιος υπάλληλος κατά τις ομοσπονδιακές οδηγίες για την αποστολή στο εξωτερικό, ή ασκεί προσωρινά στο εξωτερικό δραστηριότητα η οποία του ανατέθηκε […]»

26. Όσον αφορά τον συνυπολογισμό των παρόμοιων παροχών, το άρθρο 3, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του BEEG ορίζει τα ακόλουθα:

«Οι παρόμοιες με γονικό επίδομα παροχές, τις οποίες δικαιούται να λάβει εκτός Γερμανίας ή από διακρατικό ή υπερεθνικό οργανισμό όποιος αντλεί δικαίωμα από την παράγραφο 1, συνυπολογίζονται για το γονικό επίδομα, εφόσον αφορούν το ίδιο χρονικό διάστημα και εφόσον δεν εφαρμόζονται οι κανονισμοί που εκδίδονται βάσει της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.»

III – Η διαφορά της κύριας δίκης, τα προδικαστικά ερωτήματα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

27. Η F. Feyerbacher έχει τη γερμανική ιθαγένεια και διαμένει στη Γερμανία όπου και ασκούσε επαγγελματική δραστηριότητα πριν γίνει μέλος του προσωπικού της ΕΚΤ. Υπ' αυτή της την ιδιότητα, λαμβάνει αποδοχές που υπόκεινται στον κοινοτικό φόρο και υπάγεται στο καθεστώς που εφαρμόζεται στο προσωπικό της ΕΚΤ, όπως αυτό προβλέπεται από τους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, χωρίς να εξακολουθεί να υπάγεται στο γερμανικό σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων.

28. Δεδομένου ότι οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ δεν προέβλεπαν τη χορήγηση γονικού επιδόματος, η F. Feyerbacher, μετά τη γέννηση του παιδιού της στις 5 Σεπτεμβρίου 2008, ζήτησε από τις γερμανικές αρχές να της χορηγήσουν γονικό επίδομα δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, του BEEG, με βάση τις αποδοχές που ελάμβανε από την ΕΚΤ, ή, σε διαφορετική περίπτωση, να της χορηγήσουν το ελάχιστο κατά νόμον μηνιαίο επίδομα των 300 ευρώ.

29. Προς στήριξη του αιτήματός της, η F. Feyerbacher προέβαλε ότι πληρούσε τις ταξσόμενες με το άρθρο 1, παράγραφος 1, του BEEG προϋποθέσεις χορηγήσεως εφόσον είχε την κατοικία της στη Γερμανία, ανέτρεφε εκεί το παιδί της και, κατά τον χρόνο τον οποίο αφορούσε η σχετική παροχή, δεν ασκούσε επαγγελματική δραστηριότητα πλήρους απασχολήσεως.

30. Με απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2008 και, κατόπιν σχετικής ενστάσεως της F. Feyerbacher, με απόφαση της 8ης Ιανουαρίου 2009, το Land Hessen απέρριψε το αίτημα με την αιτιολογία ότι, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 15 της συμφωνίας περί της έδρας, η περίπτωση της F. Feyerbacher διέπεται από το δίκαιο της Ένωσης και όχι από τη γερμανική εργατική νομοθεσία και το γερμανικό δίκαιο κοινωνικών ασφαλίσεων. Επομένως, το προσωπικό της ΕΚΤ δεν έχει καταρχήν δικαίωμα στη χορήγηση γονικού επιδόματος. Επιπλέον, κατά την αρμόδια αρχή, η F. Feyerbacher δεν υπείχε φορολογική υποχρέωση στη Γερμανία.

31. Η F. Feyerbacher άσκησε προσφυγή κατά των ως άνω αποφάσεων ενώπιον του Sozialgericht Frankfurt (πρωτοβάθμιο δικαστήριο κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών της Φρανκφούρτης). Προς στήριξη της προσφυγής της, η F. Feyerbacher προέβαλε επίσης ότι η συμφωνία περί της έδρας είχε συναφθεί πολύ πριν να τεθεί σε ισχύ ο BEEG και ότι, ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατό να αποκλειστεί η χορήγηση του γονικού επιδόματος. Επιπλέον, δεδομένου ότι η σύμβασή της με την ΕΚΤ ήταν ορισμένου χρόνου, επρόκειτο περί προσωρινής δραστηριότητας υπό την έννοια του άρθρου 1,

παράγραφος 2, σημείο 3, του BEEG. Κατ' αυτήν, θα έπρεπε επίσης να ληφθεί υπόψη το άρθρο 3, παράγραφος 3, του BEEG το οποίο ορίζει σε ποιες περιπτώσεις το γερμανικό γονικό επίδομα πρέπει να αφαιρείται από τις ομοειδείς παροχές τις οποίες τυχόν εισπράττει ο ενδιαφερόμενος στο εξωτερικό από έναν διακρατικό ή υπερεθνικό οργανισμό.

32. Με απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, το Sozialgericht Frankfurt έκανε δεκτή την προσφυγή ακυρώνοντας τις από 4 Δεκεμβρίου 2008 και 8 Ιανουαρίου 2009 αποφάσεις. Κατά το δικαστήριο αυτό, η F. Feyerbacher πληροί τις τασσόμενες με το άρθρο 1, παράγραφος 1, του BEEG προϋποθέσεις για να τύχει του επίμαχου επιδόματος.

33. Το Sozialgericht Frankfurt έκρινε ότι μόνο διά ειδικής διατάξεως νόμου είναι δυνατός ο αποκλεισμός ορισμένης κατηγορίας προσώπων από το δικαίωμα λήψεως των προβλεπόμενων από τον BEEG παροχών. Εντούτοις, έκρινε ότι το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας δεν αποτελεί τέτοια διάταξη, καθόσον το δικαίωμα στη χορήγηση γονικού επιδόματος δεν έχει σχέση με τους όρους απασχολήσεως των υπαλλήλων της ΕΚΤ τις οποίες αφορά το εν λόγω άρθρο. Επιπλέον, στην υπό κρίση υπόθεση, η απορριπτική απόφαση με αποδέκτη την F. Feyerbacher στερείται δικαιολογητικού ερείσματος, στον βαθμό που το προσωπικό της ΕΚΤ δεν λαμβάνει παροχές εν είδει ασφαλιστικής ή προνοιακής ενισχύσεως και κοινωνικού βοηθήματος, στις οποίες κατατάσσεται το επίμαχο γονικό επίδομα. Επομένως, εν προκειμένω, δεν μπορεί να γίνεται λόγος για σώρευση παροχών.

34. Κατόπιν εφέσεως που ασκήθηκε κατά της ως άνω αποφάσεως, το Hessisches Landessozialgericht εκτιμά ότι η F. Feyerbacher πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1, παράγραφος 1, του BEEG και, ως εκ τούτου, πρέπει να μπορεί να τύχει του εν λόγω γονικού επιδόματος, εκτός εάν η εφαρμογή της διατάξεως αυτής αποκλείεται με ειδική διάταξη το περιεχόμενο της οποίας είναι σύμφωνο προς τις απαιτήσεις του νόμου. Το επιληφθέν δικαστήριο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας να συνιστά τέτοια διάταξη.

35. Υπ'' αυτές τις συνθήκες, το Hessisches Landessozialgericht, με απόφαση που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Φεβρουαρίου 2011, ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Αποτελεί [η συμφωνία περί της έδρας] τμήμα του δικαίου της Ένωσης που κατισχύει του εθνικού δικαίου ή πρόκειται για σύμβαση διεθνούς δικαίου;

2) Πρέπει το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας, σε συνδυασμό με το άρθρο 36 [του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ], να ερμηνεύεται συσταλτικά, υπό την έννοια ότι, όταν πρόκειται για υπαλλήλους της ΕΚΤ, η εφαρμογή των διατάξεων του γερμανικού δικαίου κοινωνικών ασφαλίσεων περί θεμελιώσεως δικαιωμάτων για παροχές αποκλείεται μόνον όταν οι εν λόγω υπάλληλοι λαμβάνουν από την ΕΚΤ, βάσει [των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ], ομοειδείς ασφαλιστικές παροχές;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα 2:

α) Πρέπει οι προαναφερθείσες διατάξεις να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι είναι αντίθετες προς την εφαρμογή εθνικής διατάξεως η οποία, όσον αφορά τη χορήγηση οικογενειακών παροχών, εφαρμόζει αποκλειστικά και μόνο την αρχή της εδαφικότητας;

β) Μπορεί το σκεπτικό του Δικαστηρίου στην απόφαση Bosmann (απόφαση της 20ής Μαΐου 2008, C-352/06, Συλλογή 2008, σ. I-3827, σκέψεις 31 έως 33) να ισχύσει κατ' αναλογία και για την εφαρμογή των προαναφερθεισών διατάξεων; Μήπως το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας, σε συνδυασμό με το άρθρο 36 του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, αφαιρεί από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τη δυνατότητα να χορηγεί οικογενειακά επιδόματα στους υπαλλήλους της ΕΚΤ που διαμένουν στο έδαφός της;»

36. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η F. Feyerbacher, η Γερμανική Κυβέρνηση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΕΚΤ. Ουδείς εκ των μετεχόντων ζήτησε τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

IV – Ανάλυση

Α — *Επί της συμφωνίας περί της έδρας*

1. Η νομική φύση της συμφωνίας περί της έδρας

37. Επισημαίνεται ευθύς εξαρχής ότι δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί τι είδους νομική πράξη είναι η συμφωνία περί της έδρας. Από τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι δυο χαρακτηρισμοί είναι δυνατοί και, ειδικότερα, αφενός, ο χαρακτηρισμός της εν λόγω συμφωνίας ως διεθνούς συμφωνίας στην οποία ο εθνικός κυρωτικός νόμος έχει προσδώσει την ίδια τυπική ισχύ με αυτή των εθνικών νόμων υπό την τυπική έννοια του όρου ή, αφετέρου, ο χαρακτηρισμός αυτής ως πράξεως του δικαίου της Ένωσης η οποία, υπ' αυτή της την ιδιότητα, υπερέχει του εθνικού δικαίου. Κλίνω προς τον δεύτερο από τους ανωτέρω χαρακτηρισμούς.

38. Όσον αφορά καταρχάς την ανεξαρτησία της ΕΚΤ, πρέπει να επισημανθεί ότι η ανεξαρτησία αυτή κατοχυρώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 130 ΣΛΕΕ και του άρθρου 7 του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Εντούτοις, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η ανεξαρτησία της ΕΚΤ, η οποία σκοπό έχει να διασφαλίσει την εκπλήρωση της αποστολής του οργάνου αυτού, δεν έχει ως συνέπεια να αποδεσμεύει εξ ολοκλήρου την ΕΚΤ από την Ένωση και να την εξαιρεί από το σύνολο των κανόνων του δικαίου της Ένωσης[11]. Η ΕΚΤ δεν μπορεί λοιπόν να θεωρηθεί ως διακυβερνητικός οργανισμός που ασκεί αρμοδιότητες τις οποίες το διεθνές δίκαιο χαρακτηρίζει ως λειτουργικές. Αντιθέτως, αρχικώς επρόκειτο για οργανισμό sui generis[12] και, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου της Ένωσης, πρόκειται για θεσμικό όργανο της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 13 ΣΕΕ[13] που έλκει τις αρμοδιότητές του από το πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης.

39. Συνεπώς, η ανεξαρτησία της ΕΚΤ δεν αποτελεί αυτοσκοπό αλλά εξυπηρετεί έναν συγκεκριμένο σκοπό. Σκοπός της αρχής της ανεξαρτησίας είναι, μεταξύ άλλων, να δοθεί στην ΕΚΤ η δυνατότητα αποτελεσματικής υλοποιήσεως του στόχου να διατηρηθεί η σταθερότητα των τιμών και, σε συστοιχία με τον στόχο αυτόν, να ενισχυθούν οι οικονομικές πολιτικές της Ένωσης, όπως επιτάσσει το άρθρο 127 ΣΛΕΕ[14].

40. Υπενθυμίζεται επίσης ότι κατά το άρθρο 282, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, και το άρθρο 9, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, η ΕΚΤ έχει νομική προσωπικότητα. Πάντως, οι αρμοδιότητές της για να τελεί πράξεις στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων καθώς και πράξεις που δεν εμπίπτουν στην αποστολή της ρυθμίζονται στα άρθρα 23 και 24 του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ[15]. Λαμβανομένης υπόψη της νομικής της προσωπικότητας, η ΕΚΤ έχει προφανώς, κατά τη γνώμη μου, την αρμοδιότητα να συνομολογεί διεθνείς συμφωνίες σχετικές με την

11 — Απόφαση της 10ης Ιουλίου 2003, C-11/00, Επιτροπή κατά ΕΚΤ (Συλλογή 2003, σ. I-7147, σκέψη 135). Για την ανάλυση των διαφόρων πτυχών της ανεξαρτησίας της ΕΚΤ, βλ. σημεία 150 έως 155 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs στην προαναφερθείσα υπόθεση Επιτροπή κατά ΕΚΤ, καθώς και Gaitanides, C., *Das Recht der Europäischen Zentralbank. Unabhängigkeit und Kooperation in der Europäischen Währungsunion*, Mohr Siebeck, Tübingen, 2005, σ. 55 επ. Βλ. επίσης, κατ' αναλογία, απόφαση της 10ης Ιουλίου 2003, C-15/00, Επιτροπή κατά ΕΤΕπ (Συλλογή 2003, σ. I-7281, σκέψεις 101 και 102 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

12 — Στη θεωρία έχουν υποστηριχθεί διάφορες απόψεις ως προς τη θέση της ΕΚΤ στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Για μια συνθετική παρουσίαση των αποκλινουσών αυτών απόψεων, βλ. Gaitanides, C., όπ.π., σ. 51 έως 55.

13 — Κατά τον χρόνο της συνάψεως της συμφωνίας περί της έδρας, δηλαδή στις 18 Σεπτεμβρίου 1998, η ΕΚΤ δεν ανήκε στον στενό πυρήνα των θεσμικών οργάνων που απαριθμούνταν στο άρθρο 7 ΕΚ. Ειδικότερα, υπό το κράτος της Συνθήκης ΕΚ, το ΕΣΚΤ και η ΕΚΤ κατείχαν ειδική θέση στο ευρωπαϊκό θεσμικό οικοδόμημα.

14 — Βλ. σημείο 150 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs στην προαναφερθείσα υπόθεση Επιτροπή κατά ΕΚΤ.

15 — Βλ. Ott, A. «EU Regulatory Agencies in EU External Relations: Trapped in a Legal Minefield between European and International Law», *European Foreign Affairs Review* 2008, τεύχος 13, σ. 527.

αποστολή της στο πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής[16]. Αντιθέτως, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, η ΕΚΤ δεν έχει αρμοδιότητα να συνομολογεί διεθνείς συμφωνίες στο όνομα της Ένωσης ελλείψει της αναγκαίας προς τον σκοπό αυτόν νομικής βάσεως και δεδομένου ότι συναφώς εφαρμόζονται αποκλειστικά οι προβλεπόμενες στο άρθρο 218 ΣΛΕΕ διαδικασίες.

41. Πέραν των διεπόμενων από το άρθρο 23 του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ πράξεων που συνδέονται με τη νομισματική πολιτική, η ΕΚΤ, δυνάμει του άρθρου 24 του εν λόγω καταστατικού, μπορεί να διενεργεί και άλλες πράξεις που είναι αναγκαίες για τη λειτουργία της, όπως κατά τη γνώμη μου η σύναψη της συμφωνίας περί της έδρας. Το γράμμα όμως του άρθρου αυτού δεν διευκρινίζει ποια είναι η νομική φύση των πράξεων τις οποίες μπορεί να τελεί στο πλαίσιο αυτό η ΕΚΤ. Για τον λόγο αυτό, προκειμένου να προσδιοριστεί η νομική της φύση, η συμφωνία περί της έδρας πρέπει να εξεταστεί εντός του ειδικού νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται και, πιο συγκεκριμένα, σε σχέση με το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών.

42. Όπως προκύπτει από το πέμπτο εδάφιο του προοιμίου της, η εν λόγω συμφωνία συνήφθη με σκοπό τον καθορισμό των προνομίων και των ασυλιών της ΕΚΤ στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας σύμφωνα με το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών[17]. Επομένως, πρόκειται για μέτρο συμπληρωματικό του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών το οποίο αποσκοπεί στην εκτέλεση των διατάξεων του εν λόγω πρωτοκόλλου ειδικώς σε σχέση με την ΕΚΤ[18]. Ειδικότερα, το άρθρο 15 της εν λόγω συμφωνίας συναρτάται προς το άρθρο 14 του πρωτοκόλλου αυτού το οποίο προβλέπει τη διαδικασία που εφαρμόζεται για τον καθορισμό των κοινωνικοασφαλιστικών παροχών που δικαιούνται οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό των οργάνων της Ένωσης.

43. Στο πλαίσιο λοιπόν που διαμορφώνει το πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης, το άρθρο 21 της συμφωνίας περί της έδρας, το οποίο αφορά την επίλυση των διαφορών, παραπέμπει στο άρθρο 35, παράγραφος 4, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, κατά το οποίο το Δικαστήριο μπορεί να αποκτά συναφώς αρμοδιότητα βάσει ρήτρας διαιτησίας, η δε διατύπωση του άρθρου αυτού ομοιάζει προς εκείνη του άρθρου 272 ΣΛΕΕ το οποίο κάνει λόγο για «ρήτρα διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου». Λαμβανομένης υπόψη της ιδιότητας των μετεχόντων καθώς και του αντικειμένου της συμφωνίας περί της έδρας, η ρήτρα διαιτησίας που περιέχεται στη συμφωνία περί της έδρας δεν μπορεί παρά να αφορά τις συμβάσεις δημοσίου δικαίου[19].

44. Επιπλέον, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε εμμέσως τη διαπίστωση αυτή στην προαναφερθείσα απόφαση ΕΚΤ κατά Γερμανίας. Στην απόφαση αυτή, το Δικαστήριο βάσισε την αρμοδιότητά του στο άρθρο 21 της εν λόγω συμφωνίας σε συνδυασμό με το άρθρο 35, παράγραφος 4, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ και το άρθρο 272 ΣΛΕΕ[20].

16 — Βλ., επ' αυτού, Horng, D.-C. «The European Central Bank's External Relations with Third Countries and the IMF», *European Foreign Affairs Review*, 2004, τεύχος 3, σ. 326.

17 — Βλ. διάταξη της 17ης Δεκεμβρίου 1968, 2/68, Ufficio imposte di consumo Ispra κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 821). Υπογραμμίζεται ότι, στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο δεν συντάχθηκε με την άποψη την οποία πρότεινε ο γενικός εισαγγελέας K. Roemer στις προτάσεις του και η οποία συνίστατο στην κατ' αναλογία εφαρμογή των αρχών που διέπουν τη συμφωνία περί της έδρας του ΟΗΕ στη συμφωνία που υπεγράφη μεταξύ της Επιτροπής και της Ιταλικής Κυβερνήσεως με αντικείμενο την έδρα του κέντρου πυρηνικών ερευνών στην πόλη Ispra. Το Δικαστήριο έκρινε ότι μολονότι αληθεύει ότι η Επιτροπή συνήψε τη συμφωνία περί της έδρας με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλίσει την εφαρμογή του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών και, εν ανάγκη, να το συμπληρώσει, εντούτοις, η συμφωνία αυτή δεν μπορεί να περιορίσει τα δικαιώματα και τις εγγυήσεις που απορρέουν ευθέως από το εν λόγω πρωτόκολλο υπέρ των κρατών μελών και των οργάνων τους, υπέρ των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας και υπέρ των υπαγόμενων σε αυτό προσώπων. Όσον αφορά τα ευρωπαϊκά σχολεία, βλ., εξ αντιδιαστολής, αποφάσεις της 15ης Ιανουαρίου 1986, 44/84, Hurd (Συλλογή 1986, σ. 29, σκέψεις 20 έως 22), καθώς και της 30ής Σεπτεμβρίου 2010, C-132/09, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 2010, σ. I-8695, σκέψη 44).

18 — Βλ., απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2005, C-220/03, ΕΚΤ κατά Γερμανίας (Συλλογή 2005, σ. I-10595, σκέψη 24).

19 — Βλ. Schwarze, J., *EU-Kommentar*, άρθρο 238 ΕΚ, 2η έκδ., Nomos, Baden-Baden, 2009, σ. 1839 έως 1843.

20 — Προαναφερθείσα απόφαση ΕΚΤ κατά Γερμανίας (σκέψη 27). Βλ. επίσης σημείο 29 των προτάσεων της γενικής εισαγγελέα Chr. Stix-Hackl στην υπόθεση αυτή.

45. Πάντως, σε αντίθεση με όσα υποστηρίζει η Γερμανική Κυβέρνηση, εκτιμώ ότι δεν πρόκειται περί διεθνούς συμφωνίας υπό την έννοια του δημοσίου διεθνούς δικαίου, αλλά περί συμβάσεως δημοσίου δικαίου που συνήψε η ΕΚΤ με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

46. Διευκρινίζω ότι η έννομη τάξη στην οποία υπάγεται η ως άνω συμφωνία είναι αναγκαστικά η έννομη τάξη της Ένωσης. Όπως ήδη εξέθεσα, από το γράμμα του προοιμίου της εν λόγω συμφωνίας καθίσταται σαφής η ύπαρξη ενός ιδιαίτερου συνδετικού στοιχείου προς το δίκαιο της Ένωσης, στον βαθμό που η συμφωνία περί της έδρας συνιστά εφαρμογή, στο συγκεκριμένο ειδικό πλαίσιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών[21]. Παρά τα στοιχεία που τη συνδέουν με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η συμφωνία αυτή διέπεται σαφώς από το δίκαιο της Ένωσης, καθόσον ο σκοπός της συνίσταται στον καθορισμό των προνομίων και των ασυλιών που αναγνωρίζει το εν λόγω πρωτόκολλο υπέρ της ΕΚΤ στη γερμανική επικράτεια[22].

47. Ως εκ τούτου, η συμφωνία περί της έδρας εντάσσεται στο νομικό πλαίσιο που καθορίζεται με το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών, και, γενικότερα, στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης το οποίο αποτελεί το σημείο αναφοράς για την ερμηνεία των προαναφερθεισών διατάξεων.

2. Τα αποτελέσματα που παράγει έναντι των ιδιωτών η συμφωνία περί της έδρας ως σύμβαση δημοσίου δικαίου

48. Δεδομένου ότι η συμφωνία περί της έδρας αποτελεί σύμβαση δημοσίου δικαίου υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης, πρέπει, στη συνέχεια, να διευκρινιστεί εάν και σε ποιον βαθμό η εν λόγω σύμβαση μπορεί να παράγει αποτελέσματα έναντι των ιδιωτών, όπως η F. Feyerbacher.

49. Κατά κανόνα, η σύμβαση δημοσίου δικαίου, όπως ακριβώς και η σύμβαση του ιδιωτικού δικαίου, παράγει αποτελέσματα μόνο μεταξύ των αντισυμβαλλομένων. Η συμφωνία περί της έδρας, ως σύμβαση δημοσίου δικαίου που παράγει αποτελέσματα μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, πρέπει να θεωρηθεί ως δήλωση της βουλήσεως της ΕΚΤ και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας να προσδιορίσουν τα αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις τους σύμφωνα με όσα ορίζουν οι διατάξεις του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών. Για τον λόγο αυτόν, η συμφωνία περί της έδρας δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πράξη που παράγει αποτελέσματα erga omnes στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης[23].

50. Διευκρινίζω ότι η έλλειψη τέτοιων αποτελεσμάτων μπορεί να συναχθεί από την περιορισμένη ρυθμιστική αρμοδιότητα της ΕΚΤ. Η αρμοδιότητα αυτή απορρέει από το άρθρο 132, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και από το άρθρο 34, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, δυνάμει των οποίων η ΕΚΤ έχει την εξουσία να εκδίδει κανονισμούς, να λαμβάνει αποφάσεις και να διατυπώνει συστάσεις και γνώμες. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να καθορίζει κατευθυντήριες γραμμές και να παρέχει οδηγίες δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Επομένως, η ΕΚΤ μπορεί να ασκεί τη ρυθμιστική αρμοδιότητα που της παρέχει το άρθρο 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ σε σχέση με το προσωπικό της. Εντούτοις, δεν μπορεί να τροποποιεί το περιεχόμενο ή το πεδίο εφαρμογής των όρων απασχολήσεως με σύμβαση που έχει συνάψει με ορισμένο κράτος μέλος.

21 — Προαναφερθείσα απόφαση ΕΚΤ κατά Γερμανίας (σκέψη 24).

22 — Κατά τη θεωρία, η σύμβαση δημοσίου δικαίου υπό την έννοια του σ. 272 ΣΛΕΕ, του οποίου το περιεχόμενο αντιστοιχεί σε εκείνο του σ. 35, παράγραφος 4, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, μπορεί να διέπεται είτε από το δίκαιο ενός κράτους μέλους είτε από το δίκαιο της Ένωσης. Όσον αφορά το πρώτο από τα ως άνω ενδεχόμενα, η συμφωνία περί της έδρας συνδέεται μόνο με το δίκαιο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, του οποίου η εφαρμογή πρέπει πάντως να αποκλειστεί με δεδομένο το αντικείμενο της εν λόγω συμφωνίας το οποίο συνίσταται στην εφαρμογή των διατάξεων του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών σε σχέση με την ΕΚΤ στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Βλ., σχετικώς, Schwarze, J., όπ.π., σ. 1842.

23 — Όσον αφορά την έλλειψη αποτελεσμάτων erga omnes των ρυθμίσεων που περιλαμβάνουν οι συμφωνίες περί της έδρας, βλ. τη θέση που έλαβε το Δικαστήριο με τη διάταξη Ufficio Imposte di Consumo di Ispra κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 17, σ. 640).

51. Εξ αυτού έπεται ότι οι συμβάσεις δημοσίου δικαίου, όπως η συμφωνία περί της έδρας στην υπό κρίση υπόθεση, δεν μπορούν να έχουν δεσμευτικά αποτελέσματα έναντι των τρίτων και, ειδικότερα, έναντι των κρατών μελών, των λοιπών θεσμικών οργάνων της Ένωσης και των ιδιωτών. Άλλως ειπείν, για να μπορεί να παράγει αποτελέσματα erga omnes, η συμφωνία περί της έδρας θα έπρεπε να έχει περιβληθεί τη μορφή κανονισμού ή αποφάσεως [24].

52. Επιπλέον, είναι προφανώς χρήσιμο να γίνει σύγκριση μεταξύ των αποτελεσμάτων που παράγουν έναντι των ιδιωτών η συμφωνία περί της έδρας, αφενός, και οι οδηγίες, αφετέρου. Όπως ακριβώς η οδηγία δεν μπορεί, από μόνη της, να επιβάλει υποχρεώσεις στους ιδιώτες και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί αυτή καθαυτήν να τους αντιταχθεί [25], έτσι και η συμφωνία περί της έδρας δεν μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα δικαιώματα που αντλούν οι ιδιώτες από το δίκαιο της Ένωσης ή από την εθνική νομοθεσία [26].

53. Όσον αφορά, ειδικότερα, το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας, φρονώ ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διάταξη αυτή παραπέμπει και συγκεκριμενοποιεί το περιεχόμενο του άρθρου 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, κατά το οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει τους όρους απασχολήσεως [27] του προσωπικού της ΕΚΤ.

54. Ειδικότερα, αφενός, η ανωτέρω διάταξη του πρωτογενούς δικαίου υπερέχει, κατά την εφαρμογή της, του γερμανικού δικαίου. Αφετέρου, λαμβανομένων υπόψη των αποτελεσμάτων που παράγει intra partes, το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας απαλλάσσει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από οποιαδήποτε υποχρέωση να εφαρμόζει, σε σχέση με τους υπαλλήλους της ΕΚΤ, τις διατάξεις της γερμανικής εργατικής νομοθεσίας και του γερμανικού δικαίου κοινωνικών ασφαλίσεων.

55. Επισημαίνεται ότι με τις προαναφερθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας και Επιτροπή κατά Βελγίου, οι οποίες αφορούσαν την ερμηνεία του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ) ο οποίος έχει τη μορφή *κανονισμού*, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο συμπληρωματικός χαρακτήρας των εκ του ΚΥΚ προβλεπόμενων οικογενειακών επιδομάτων σε σχέση με τα καταβαλλόμενα από άλλη πηγή ομοειδή επιδόματα δεσμεύει τα κράτη μέλη και δεν μπορεί να μη λαμβάνεται υπόψη από τις οικείες εθνικές νομοθετικές διατάξεις.

56. Το Δικαστήριο διαπίστωσε, αφενός, ότι οι διατάξεις του ΚΥΚ δεν επιτρέπουν σε κράτος μέλος να αποκλείει την καταβολή των προβλεπόμενων από την εσωτερική του νομοθεσία οικογενειακών επιδομάτων για συντηρούμενα τέκνα, με την αιτιολογία ότι ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να λάβει για το ίδιο τέκνο επιδόματα βάσει του ΚΥΚ, στην περίπτωση στην οποία ο δικαιούχος, σύζυγος εν ενεργεία ή συνταξιοδοτηθέντος μονίμου υπαλλήλου ή υπαλλήλου που υπάγεται στις διατάξεις περί λοιπού προσωπικού, εργάζεται ως μισθωτός στην επικράτεια του κράτους μέλους αυτού [28].

24 — Βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 7ης Μαΐου 1987, 189/85, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1987, σ. 2061, σκέψη 14), καθώς και 186/85, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 1987, σ. 2029, σκέψη 21). Το Δικαστήριο διαπίστωσε ρητώς ότι το νομικώς δεσμευτικό κείμενο του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων και του καθεστώτος πού εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αυτό του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) 259/68 του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 108), ότι ο κανονισμός αυτός έχει γενική ισχύ και είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του, ισχύει δε άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

25 — Βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2004, C-397/01 έως C-403/01, Pfeiffer κ.λπ. (Συλλογή 2004, σ. I-8835, σκέψη 108 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

26 — Δεν αποκλείεται να είναι διαφορετικό το συμπέρασμα εάν η συμφωνία περί της έδρας, η οποία κυρώθηκε από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας με τον νόμο της 19ης Δεκεμβρίου 1998 (BGBl. 1998 II, σ. 2996), εξεταστεί υπό το πρίσμα του γερμανικού δικαίου.

27 — Επισημαίνεται, συναφώς, ότι ο όρος που χρησιμοποιείται στη γερμανική απόδοση του άρθρου 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ είναι «Beschäftigungsbedingungen» και αντιστοιχεί σε αυτόν που χρησιμοποιείται στο άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας.

28 — Προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Γερμανίας (σκέψη 30).

57. Αφετέρου, έκρινε ότι εφόσον ο σύζυγος του μονίμου υπαλλήλου, εν ενεργεία ή συνταξιοδοτηθέντος, ή υπαλλήλου που υπάγεται στις διατάξεις περί λοιπού προσωπικού εργάζεται ή εργάστηκε ως μισθωτός στην επικράτεια ορισμένου κράτους μέλους ή ο ίδιος ο υπάλληλος ασκεί εκτός των κοινοτικών οργάνων μισθωτή εργασία μερικής απασχολήσεως, οι διατάξεις του ΚΥΚ δεν επιτρέπουν στο εν λόγω κράτος μέλος να ορίσει ότι τα οφειλόμενα βάσει της νομοθεσίας του οικογενειακά επιδόματα υφίστανται μείωση ισόποση προς τα ομοειδή επιδόματα που προβλέπονται από τον ΚΥΚ [29].

58. Υπ' αυτές τις συνθήκες, προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο, είναι αναγκαία η αναδιατύπωσή τους. Ειδικότερα, η εξέταση των υποβληθέντων ερωτημάτων καταδεικνύει ότι το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατά βάση, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, του οποίου γίνεται, επικουρικώς και μόνο, μνεία στα προδικαστικά ερωτήματα, δεν επιτρέπει στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να χορηγεί γενικώς στους υπαλλήλους της ΕΚΤ κοινωνικοασφαλιστικές παροχές, όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη γονικό επίδομα, κατ' εφαρμογή της εθνικής της νομοθεσίας, βάσει της αρχής της εδαφικότητας ή, σε επικουρική βάση, εφόσον οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ δεν προβλέπουν τη χορήγηση τέτοιου επιδόματος.

59. Εκτιμώ ότι, για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, είναι αναγκαία η απάντηση στο ως άνω αναδιατυπωμένο ερώτημα. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το εν λόγω ερώτημα αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να δώσει απάντηση. Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα της Γερμανικής Κυβερνήσεως, πρώτον, περί του απαραδέκτου της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως εξαιτίας της νομικής φύσεως της συμφωνίας περί της έδρας ως πράξεως του διεθνούς δικαίου και, δεύτερον, περί της συνακόλουθης αναρμοδιότητας του Δικαστηρίου να προβεί σε ερμηνεία της εν λόγω συμφωνίας στο πλαίσιο της προβλεπόμενης κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ διαδικασίας για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν.

Β — *Επί της δυνατότητας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας να χορηγεί κοινωνικοασφαλιστικές παροχές στους υπαλλήλους της ΕΚΤ*

1. Η νομική φύση των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ

60. Επισημαίνεται καταρχάς ότι η σχέση απασχολήσεως μεταξύ της ΕΚΤ και των υπαλλήλων της καθορίζεται με τους όρους απασχολήσεως, τους οποίους έχει θεσπίσει το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ βάσει του άρθρου 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Κατά το άρθρο 9, στοιχείο α', των όρων απασχολήσεως, οι εργασιακές σχέσεις μεταξύ της ΕΚΤ και του προσωπικού της διέπονται από τις συμβάσεις εργασίας που συνάπτονται σύμφωνα με τις διατάξεις των εν λόγω όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ. Όπως έχει διαπιστώσει το Δικαστήριο, οι κανόνες που έχουν θεσπιστεί για τις εργασιακές σχέσεις μεταξύ της ΕΚΤ και των υπαλλήλων της είναι συμβατικής φύσεως και δεν έχουν κανονιστικό χαρακτήρα [30].

29 — Προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Βελγίου (σκέψη 35).

30 — Απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-409/02, Pflugradt κατά ΕΚΤ (Συλλογή 2004, σ. I-9873, σκέψεις 31 έως 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επισημαίνεται ωστόσο ότι, ως θεσμικό όργανο, η ΕΚΤ διαθέτει διακριτική ευχέρεια για την οργάνωση των υπηρεσιών της, τούτο δε ανεξαρτήτως της συμβατικής φύσεως της νομικής πράξεως στην οποία βασίζεται η σχέση εργασίας μεταξύ του οργάνου αυτού και του προσωπικού του. Βλ., συναφώς, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Ph. Léger στην προαναφερθείσα υπόθεση Pflugradt κατά ΕΚΤ (σημείο 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

61. Επιπροσθέτως, υπενθυμίζεται ότι οι εν λόγω όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ θεσπίστηκαν όχι υπό μορφή κανονισμού αλλά διά πράξεως που χαρακτηρίστηκε ως «απόφαση», με συνέπεια να μην αναπτύσσουν δεσμευτικά αποτελέσματα έναντι των κρατών μελών τα οποία δεν είναι οι αποδέκτες της αποφάσεως αυτής. Εντούτοις, όπως ακριβώς ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ένωσης έχει ως μοναδικό σκοπό τη ρύθμιση των έννομων σχέσεων μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και των υπαλλήλων, οι διατάξεις των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ δεσμεύουν την ΕΚΤ και το προσωπικό της και, όπως ακριβώς ο ΚΥΚ σε σχέση με το υπαλληλικό προσωπικό της Ένωσης, καθορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών του προσωπικού της ΕΚΤ [31].

62. Συναφώς, υπενθυμίζεται επίσης ότι το άρθρο 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ παρέχει στην ΕΚΤ ρυθμιστική αυτονομία όσον αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται στο προσωπικό της. Οι κανόνες αυτοί, οι οποίοι έχουν καθοριστεί με τους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ και τον κανονισμό του προσωπικού (άρθρο 21 του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ), δεν ταυτίζονται με τους κανόνες που εφαρμόζονται στους υπαλλήλους και στο λοιπό προσωπικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι κανόνες αυτοί έχουν επίσης αυτοτέλεια έναντι του δικαίου των κρατών μελών [32].

63. Δυνάμει του άρθρου 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, η ΕΚΤ είναι ελεύθερη να καθορίζει τους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της, οι οποίοι έχουν την έννοια ότι αφορούν όχι μόνο τους εργασιακούς όρους αλλά και τις κοινωνικοασφαλιστικές παροχές τις οποίες δικαιούται όποιο πρόσωπο (ή όποιος έλκει δικαιώματα από το πρόσωπο αυτό) έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου της ΕΚΤ [33]. Εντούτοις, σε αντίθεση με όσα εξέθεσε η Επιτροπή με τις παρατηρήσεις της, η ρυθμιστική αρμοδιότητα που παρέχει το καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ στην ΕΚΤ για τη θέσπιση των εφαρμοστέων επί του προσωπικού της κανόνων, δεν συνιστά κανόνα συγκρούσεως νόμων ο οποίος, ως τέτοιος, θα μπορούσε να αποκλείσει την υπαγωγή σε άλλα συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως. Φρονώ ότι το άρθρο 36, παράγραφος 1, του καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ αποτελεί διάταξη που παρέχει στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να ορίζει ρητώς ή εμμέσως εάν και σε ποιες περιπτώσεις το προσωπικό της μπορεί να υπάγεται σε διαφορετικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως [34].

31 — Βλ., κατ' αναλογία, διάταξη του Πρωτοδικείου της 18ης Απριλίου 2002, T-238/00, IPSO και USE κατά ΕΚΤ (Συλλογή 2002, σ. II-2237, σκέψεις 48 έως 50, και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Βλ. επίσης απόφαση της 10ης Ιουνίου 1999, C-430/97, Johannes (Συλλογή 1999, σ. I-3475, σκέψη 19).

32 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 2002, T-178/00 και T-341/00, Pflugradt κατά ΕΚΤ (Συλλογή 2002, σ. II-4035, σκέψη 48). Βλ. επίσης προαναφερθείσα διάταξη IPSO και USE κατά ΕΚΤ (σκέψεις 48 και 49). Σε περίπτωση κενών δικαίου στους όρους απασχολήσεως ή στους κανόνες που εφαρμόζονται επί του προσωπικού της ΕΚΤ, οι όροι και οι κανόνες αυτοί πρέπει να ερμηνεύονται υπό το φως της σχετικής με τους υπαλλήλους της Ένωσης νομολογίας. Βλ., επ' αυτού, απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2003, T-63/02, Cerafogli και Poloni κατά ΕΚΤ (Συλλογή 2003, σ. II-4929, σκέψη 51).

33 — Το Δικαστήριο δέχθηκε ότι τα οικογενειακά επιδόματα, ως επιμέρους στοιχείο των αποδοχών, συνδέονται με την ύπαρξη σχέσεως εργασίας. Βλ., συναφώς, προαναφερθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας (σκέψη 26) και Επιτροπή κατά Βελγίου (σκέψη 29).

34 — Οι προαναφερθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας και Επιτροπή κατά Βελγίου, καθώς και τα συνδετικά στοιχεία μεταξύ των διαφόρων συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στα οποία μπορούν να υπάγονται οι υπάλληλοι της ΕΚΤ βασίζονται στην παραδοχή ότι οι υπάλληλοι κα το λοιπό προσωπικό της Ένωσης, καθώς και οι υπάλληλοι της ΕΚΤ, μπορούν επίσης να υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής άλλων συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως.

64. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι στα ζητήματα που θέτει το αιτούν δικαστήριο όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των κανόνων που έχουν θεσπιστεί με τους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ και άλλων, διαφορετικών κανόνων, όπως αυτοί που προβλέπονται από το γερμανικό δίκαιο κοινωνικών ασφαλίσεων, δεν μπορεί να δοθεί μια συνολική απάντηση. Αντιθέτως, προαπαιτούμενο για μια επαρκή απάντηση στα ζητήματα αυτά είναι η διαδοχική εξέταση καθεμίας από τις κατηγορίες των επίμαχων παροχών [35].

2. Το πεδίο εφαρμογής των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ

65. Το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ καθορίζεται με το άρθρο 1 των εν λόγω όρων. Όπως προκύπτει από το άρθρο αυτό, ως «μέλος του προσωπικού» νοείται κάθε πρόσωπο που έχει υπογράψει σύμβαση εργασίας με την ΕΚΤ για αόριστο ή για ορισμένο χρόνο μεγαλύτερο του έτους, και που έχει αναλάβει τα καθήκοντά του στην ΕΚΤ. Επιπλέον, τα παραρτήματα IIa και IIb των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ καθορίζουν τους ειδικούς όρους που εφαρμόζονται στις βραχυπρόθεσμες συμβάσεις (διάρκειας συντομότερης του έτους) και στους μετέχοντες στο πρόγραμμα με τίτλο «Graduate Programme».

66. Συναφώς, παρατηρείται ότι, σε αντίθεση με τους μετέχοντες στο πρόγραμμα «Graduate Programme» για τους οποίους ισχύουν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ υπό την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης διατάξεως του παραρτήματος IIa, όσοι έχουν συνάψει βραχυπρόθεσμη σύμβαση εργασίας (εποχιακό προσωπικό) με την ΕΚΤ, για τους οποίους ισχύουν οι ειδικοί όροι του παραρτήματος IIb, προφανώς δεν εμπίπτουν στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 1 των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ. Εξ αυτού συνάγω ότι το εποχιακό προσωπικό δεν εντάσσεται στην κατηγορία των υπαλλήλων της ΕΚΤ ως προς τους οποίους ισχύει το άρθρο 4γ του κανονισμού 549/69 [36] δυνάμει του οποίου το προσωπικό της ΕΚΤ απολαύει των προνομίων και ασυλιών που έχει χορηγήσει στους υπαλλήλους και στο λοιπό προσωπικό της Ένωσης το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών.

67. Όσον αφορά το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι, κατ' ενάσκηση της σχετικής ρυθμιστικής της αρμοδιότητας, η ΕΚΤ έχει προβλέψει, με το άρθρο 9, στοιχείο γ', των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, ότι κανένα εθνικό δίκαιο δεν διέπει τους όρους απασχολήσεως. Δυνάμει της διατάξεως αυτής, η εθνική νομοθεσία που αφορά την κοινωνική ασφάλιση στο πλαίσιο των σχέσεων εργασίας δεν μπορεί να ισχύει ούτε ως προς την ΕΚΤ ως εργοδότη ούτε ως προς τους υπαλλήλους του θεσμικού αυτού οργάνου ως μισθωτούς εργαζόμενους. Κατά συνέπεια, οι εθνικές διατάξεις για το σύστημα υποχρεωτικής ασφαλίσεως δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής στους υπαλλήλους της ΕΚΤ.

35 — Η ίδια αρχή αποτελεί τη βάση εφαρμογής του συστήματος που καθιέρωσε ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73), όπως είχε μετά την τροποποίηση και την επικαιροποίησή του με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1), όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1606/98 του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998 (ΕΕ L 209, σ. 1) και, μεταγενεστέρως, ο κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166, σ. 1). Βλ., ιδίως, τα κεφάλαια 1 έως 8 των εν λόγω κανονισμών αναφορικά με τις διάφορες κατηγορίες παροχών.

36 — Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ) 549/69 του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 1969, περί καθορισμού των κατηγοριών των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στους οποίους εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 12, 13, δεύτερο εδάφιο, και 14 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Κοινοτήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 124), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ) 1198/98 του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 1998 (ΕΕ L 166, σ. 3). Διευκρινίζεται ότι, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου της Ένωσης, πρόκειται για τα άρθρα 11, 12, δεύτερο εδάφιο, και 13 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών.

68. Εντούτοις, πρέπει να διευκρινιστεί ποιο είναι το καθεστώς των παροχών των οποίων η χορήγηση δεν γίνεται με βάση τη σχέση εργασίας. Στις παροχές αυτές συγκαταλέγονται όσες χορηγούνται στο πλαίσιο συστημάτων στα οποία έχουν υπαχθεί οικειοθελώς οι υπάλληλοι της ΕΚΤ, όσες λαμβάνουν οι υπάλληλοι υπό ιδιότητα διαφορετική από εκείνη του υπαλλήλου της ΕΚΤ [37] ή όσες χορηγούνται στους υπαλλήλους με βάση της αρχής της εδαφικότητας.

3. Οι διάφορες κατηγορίες παροχών τις οποίες προβλέπουν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ

69. Όπως προκύπτει από τους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, οι υπάλληλοι της ΕΚΤ υποχρεούνται να υπαχθούν στο σύστημα ασφαλίσεως ασθενείας και ατυχήματος της ΕΚΤ. Επομένως, ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της υπαγωγής στο σύστημα αυτό αποκλείει οποιαδήποτε εφαρμογή των αντίστοιχων εθνικών συστημάτων υποχρεωτικής ασφαλίσεως.

70. Εντούτοις, από το γράμμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ συνάγεται η ύπαρξη πληθώρας στοιχείων συνδέσεως του συστήματος που καθιερώνουν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ με το σύστημα του εθνικού δικαίου. Όπως προκύπτει από τους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, η χορήγηση από την ΕΚΤ των οικογενειακών επιδομάτων καθώς και των επιδομάτων ανεργίας που προβλέπονται από το τέταρτο και το έκτο τμήμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ γίνεται σε επικουρική βάση σε σχέση με τις ομοειδείς παροχές που χορηγούν άλλοι οργανισμοί.

71. Υπογραμμίζεται συναφώς ότι, κατά τους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, για να μπορεί να τύχει των εν λόγω επιδομάτων ο υπάλληλος της ΕΚΤ οφείλει προηγουμένως να ζητήσει από την αρμόδια αρχή ή τον αρμόδιο οργανισμό τη χορήγηση επιδομάτων προερχόμενων από άλλη πηγή και να γνωστοποιήσει το ύψος των επιδομάτων αυτών στην ΕΚΤ. Επομένως, η ΕΚΤ χορηγεί τα αντίστοιχα επιδόματα απλώς σε συμπληρωματική βάση.

72. Κατά τη γνώμη μου, οι εν λόγω ρυθμιστικές επιλογές καταδεικνύουν ότι το σύστημα που καθιερώνουν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ διαθέτει εκείνα τα στοιχεία με βάση τα οποία καθίσταται δυνατό να συναχθεί ότι, τουλάχιστον όσον αφορά τις οικογενειακές παροχές, δεν πρόκειται για ένα αποκλειστικό, ή πολύ περισσότερο, κύριο σύστημα, αλλ' απλώς για σύστημα συμπληρωματικό άλλων συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως. Η διαπίστωση αυτή ισχύει επίσης σε σχέση με τις κοινωνικοασφαλιστικές παροχές που χορηγούνται στον ίδιο τον υπάλληλο και όχι μόνο σε σχέση με τις παροχές που χορηγούνται στα μέλη της οικογένειάς του ή σε όσους έλκουν δικαιώματα από τον υπάλληλο.

73. Υπ' αυτές τις συνθήκες, έχω την άποψη ότι, σε αντίθεση με όσα υποστηρίζουν η Επιτροπή και η ΕΚΤ, δεν υφίστανται σοβαροί λόγοι θεσμικής φύσεως, σχετικοί με την ανεξαρτησία της ΕΚΤ, για τους οποίους οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ θα έπρεπε να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι αποκλείεται η χορήγηση γονικού επιδόματος, όπως του επίμαχου στην κύρια δίκη, βάσει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας. Υπογραμμίζεται ότι οι κανόνες που εφαρμόζονται επί του προσωπικού της ΕΚΤ και της προσωπικού της Ένωσης δεν αποκλείουν την εφαρμογή άλλων συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως επί του εν λόγω προσωπικού [38].

74. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω στοιχείων από τα οποία προκύπτει ο κατά κύριο λόγο συμπληρωματικός χαρακτήρας του συστήματος που καθιερώνουν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, το επιχείρημα της ΕΚΤ ότι είναι ανάγκη να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της ΕΚΤ και να της παρασχεθεί η δυνατότητα να λειτουργεί χωρίς προσκόμματα στην έδρα της στην

37 — Πρόκειται ιδίως για τις παροχές των οποίων μπορεί να τύχει ο υπάλληλος ως πρώην ασφαλισμένος σε ορισμένο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως ή ως πρόσωπο που έλκει δικαιώματα από τέτοιον ασφαλισμένο.

38 — Βλ., μεταξύ άλλων, τα άρθρα 67 και 68 του ΚΥΚ.

Φρανκφούρτη και ότι, ως εκ τούτου, είναι, κατά την άποψή της, δικαιολογημένη η συστηματική εξαίρεση του προσωπικού της ΕΚΤ από τη γερμανική εργατική νομοθεσία και το γερμανικό δίκαιο κοινωνικών ασφαλίσεων δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, αρκετά πειστικό. Ειδικότερα, η ίδια η ΕΚΤ υποχρεώνει τους υπαλλήλους της να υποβάλλουν αιτήματα ενώπιον άλλων οργανισμών προκειμένου να χορηγούνται στους υπαλλήλους αυτούς τα επιδόματα τα οποία η ΕΚΤ καταβάλλει μόνο σε συμπληρωματική βάση.

75. Επιπροσθέτως, δεδομένου ότι οι παροχές τις οποίες προβλέπουν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, όπως τα οικογενειακά επιδόματα, έχουν επικουρικό χαρακτήρα σε σχέση με τα προερχόμενα από άλλες πηγές επιδόματα, φρονώ ότι η ερμηνεία κατά την οποία οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ αποκλείουν σε συστηματική βάση την εφαρμογή της εθνικής κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας δεν μπορεί να έχει ως δικαιολογητικό της έρεισμα την ανάγκη να διασφαλιστεί η ισότητα των διαφορετικής ιθαγένειας υπαλλήλων και λοιπού προσωπικού της Ένωσης.

76. Μολονότι ένας από τους σκοπούς που διαπνέουν τις διατάξεις του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών είναι να διασφαλιστεί η ισότητα στην αμοιβή εργασίας των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού της Ένωσης, οι οποίοι δεν υπόκεινται στον εθνικό φόρο εισοδήματος ούτε, κατά γενικό κανόνα, στο εθνικό δίκαιο κοινωνικών ασφαλίσεων, εντούτοις, ο σκοπός αυτός, όπως εξάλλου και η ισότητα μεταξύ των κρατών μελών, δεν μπορεί να επιτευχθεί με δεδομένο τον συμπληρωματικό χαρακτήρα των επιδομάτων που καταβάλλει η ΕΚΤ στο ειδικό πλαίσιο των κανόνων που ισχύουν για το προσωπικό της ΕΚΤ [39].

77. Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ δεν αποκλείουν γενικώς την εφαρμογή των εθνικών ρυθμίσεων περί κοινωνικής ασφαλίσεως. Ειδικότερα, το σύστημα που καθιερώνουν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ έχει δυο συνέπειες. Αφενός, οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ αποκλείουν την εφαρμογή της εθνικής κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας όσον αφορά τις συντάξεις και την ασφάλιση ασθενείας και ατυχήματος των υπαλλήλων της ΕΚΤ [40]. Αφετέρου, όπως έχω ήδη επισημάνει, οι όροι αυτοί συνιστούν ένα σύστημα συμπληρωματικού και επικουρικού χαρακτήρα όσον αφορά τη χορήγηση των επιδομάτων και των αποζημιώσεων που προβλέπονται στο τέταρτο και στο έκτο τμήμα των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ.

4. Οι συνέπειες του άρθρου 34 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί της ερμηνείας των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ

78. Χάριν πληρότητας, επιθυμώ τέλος να εξετάσω τις περιπτώσεις στις οποίες, λόγω τυχόν παραλειφθείσας ενέργειας της ΕΚΤ, οι υπάλληλοι της ΕΚΤ έχουν τη δυνατότητα να τύχουν ορισμένων παροχών με την οικειοθελή υπαγωγή τους σε ιδιαίτερο σύστημα [41] ή με βάση την αρχή της εδαφικότητας, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του γονικού επιδόματος της υπό κρίση υποθέσεως. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτό, πρωταρχική σημασία έχει να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

39 — Βλ., όσον αφορά τους σκοπούς αυτούς, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1960, 6/60, Humblet κατά État belge (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 543). Βλ. επίσης τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Cruz Villalón στην εκκρεμούσα ενώπιον του Δικαστηρίου υπόθεση C-558/10, Bourges-Maunoury και Heintz (σύζυγος Bourges-Maunoury) (σημείο 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

40 — Όσον αφορά το επίδομα αναπηρίας, οι διατάξεις των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ δεν μου φαίνονται αρκετά σαφείς ως προς το σημείο αυτό.

41 — Παραδείγματος χάριν, σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία, η ασφάλιση κατά του κινδύνου αδυναμίας αυτοεξυπηρετήσεως την οποία προβλέπει η γερμανική νομοθεσία αποτελεί τέτοιου είδους σύστημα στο οποίο οι υπάλληλοι της ΕΚΤ έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν οικειοθελώς. Όσον αφορά τις λεπτομέρειες του γερμανικού συστήματος ασφαλίσεως κατά του κινδύνου αδυναμίας αυτοεξυπηρετήσεως, βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2004, C-502/01 και C-31/02, Gaumann-Cerri και Barth (Συλλογή 2004, σ. I-6483, σκέψεις 3 έως 7).

79. Πρέπει λοιπόν να υπογραμμιστεί η σημασία της τηρήσεως του άρθρου 34, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το οποίο πρέπει να γίνεται σεβαστό το δικαίωμα προσβάσεως στις κοινωνικοασφαλιστικές παροχές οι οποίες εξασφαλίζουν προστασία στις προβλεπόμενες με τη διάταξη αυτή περιπτώσεις[42]. Ειδικότερα, κατά τη διάταξη αυτή και λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου του άρθρου 9, στοιχείο γ', των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ το οποίο αναγνωρίζει ρητώς την εφαρμογή των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης στο πλαίσιο των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, οι όροι αυτοί δεν μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι, όσον αφορά τους υπαλλήλους ή τους πρώην υπαλλήλους της ΕΚΤ, οι κοινωνικές παροχές που στηρίζονται στην εθνική νομοθεσία αποκλείεται να ισχύουν στην περίπτωση που η ΕΚΤ δεν χορηγεί οποιαδήποτε ομοειδή παροχή[43].

80. Επιπλέον, η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από τη συλλογιστική του Δικαστηρίου στη διαμορφωθείσα βάσει της προαναφερθείσας αποφάσεως Bosmann νομολογία του. Μολονότι αληθεύει ότι η εν λόγω νομολογία αφορά περιπτώσεις διασυνοριακού χαρακτήρα εντασσόμενες σε ένα εντελώς διαφορετικό νομικό πλαίσιο[44], εντούτοις, η αρχή της συμπληρωματικότητας, την οποία έχει διαπλάσει το Δικαστήριο στον τομέα των κοινωνικών ασφαλίσεων και δυνάμει της οποίας δεν μπορεί να αφαιρείται η δυνατότητα από το κράτος μέλος της κατοικίας να χορηγεί οικογενειακά επιδόματα σε όσους κατοικούν στην επικράτειά του, ασκεί, κατά τη γνώμη μου, επιρροή στην υπό κρίση υπόθεση[45]. Ειδικότερα, από τη συλλογιστική του Δικαστηρίου προκύπτει σαφώς ότι η υπαγωγή του ενδιαφερόμενου σε διαφορετικό σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων δεν μπορεί, από μόνη της, να έχει ως συνέπεια την απώλεια της δυνατότητας του εν λόγω κράτους μέλους να χορηγεί κοινωνικές παροχές βάσει της αρχής της εδαφικότητας.

81. Όσον αφορά ιδίως το επίμαχο στην κύρια δίκη γονικό επίδομα, υπενθυμίζεται επίσης ότι, κατά το άρθρο 29 των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ, η γονική άδεια πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας περί γονικής άδειας. Εντούτοις, από το γεγονός αυτό δεν μπορεί να συνάγεται ότι η απουσία διατάξεων περί γονικού επιδόματος στους όρους απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ —η χορήγηση του οποίου θα έβαινε ασφαλώς πέραν της ελάχιστης απαιτήσεως της οδηγίας— θα είχε ως συνέπεια την απώλεια της δυνατότητας του εμπλεκόμενου κράτους μέλους να χορηγεί το επίδομα αυτό βάσει της αρχής της εδαφικότητας.

82. Αντιθέτως, όπως προκύπτει από τη ρήτρα 4, παράγραφος 1, της συμφωνίας που προσαρτήθηκε στην εν λόγω οδηγία, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν διατάξεις ευνοϊκότερες απ' όσες περιέχονται στην προαναφερθείσα συμφωνία. Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, έχω την άποψη ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ απαγορεύουν τη χορήγηση γονικού επιδόματος σε υπάλληλο της ΕΚΤ, δεδομένου ότι οι όροι αυτοί δεν προβλέπουν το επίμαχο επίδομα.

42 — Κατά το άρθρο 51 του εν λόγω Χάρτη, οι διατάξεις του απευθύνονται στην Ένωση και στα κράτη μέλη όταν αυτά εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Επιπλέον, όπως προκύπτει από το προοίμιό του, ο Χάρτης δεν δημιουργεί νέα δικαιώματα αλλά επιβεβαιώνει τα δικαιώματα που απορρέουν ιδίως από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις και τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών. Επομένως, οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης πρέπει να ερμηνεύονται σε συμφωνία με τις διατάξεις του Χάρτη.

43 — Επισημαίνεται ότι η ερμηνεία αυτή θα είχε ως συνέπεια να δημιουργηθεί μια ελάχιστα ικανοποιητική κατάσταση στον βαθμό που όσοι υπάλληλοι της ΕΚΤ μετέχουν στο πρόγραμμα «Graduate Programme», εάν έπαυαν να έχουν εργασία, δεν θα μπορούσαν να αποκτήσουν δικαίωμα στα επιδόματα ανεργίας που χορηγούνται στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, παρά το γεγονός ότι δεν μπορούν να τύχουν των επιδομάτων ανεργίας που χορηγεί η ΕΚΤ κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παραρτήματος IIa των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ.

44 — Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνεται επίσης ότι, σε αντίθεση με την υπό κρίση υπόθεση, οι αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 2004, C-293/03, My (Συλλογή 2004, σ. I-12013) και της 16ης Φεβρουαρίου 2006, C-185/04, Öberg (Συλλογή 2006, σ. I-1453), μνεία των οποίων κάνει το αιτούν δικαστήριο, αφορούν περιπτώσεις στις οποίες ο ενδιαφερόμενος είχε πάψει να απασχολείται σε θεσμικό όργανο της Ένωσης.

45 — Βλ. προαναφερθείσα απόφαση Bosmann (σκέψη 31). Βλ. ιδίως, όσον αφορά τη νομοθεσία που εφαρμόζεται στον τομέα των κοινωνικών ασφαλίσεων, αποφάσεις της 12ης Ιουνίου 1986, 302/84, Ten Holder (Συλλογή 1986, σ. 1821, σκέψεις 19 έως 21), της 11ης Νοεμβρίου 2004, C-372/02, Adanez Vega (Συλλογή 2004, σ. I-10761, σκέψη 18). Βλ., επίσης, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2009, C-208/07, von Chamier-Glisczinski (Συλλογή 2009, σ. I-6095, σκέψεις 55 και 56) καθώς και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mazák στις συνεκδικαζόμενες και εκκρεμούσες ενώπιον του Δικαστηρίου υποθέσεις C-611/10 και C-612/10, Hudzinski και Wawrzyniak (σημείο 55).

83. Προσθέτω ότι θα ήταν αντίθετη προς το άρθρο 34 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ερμηνεία των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ υπό την έννοια ότι καθιδρύουν ένα σύστημα το οποίο εφαρμόζεται κατ' αποκλεισμό οποιουδήποτε άλλου και δεν επιτρέπει την εφαρμογή του εθνικού δικαίου κοινωνικών ασφαλίσεων στα μέλη του προσωπικού της ΕΚΤ. Ειδικότερα, κατά τις διέπουσες το καθεστώς του εποχιακού προσωπικού διατάξεις, επισημαίνεται ότι η ερμηνεία αυτή, η οποία στηρίζεται αποκλειστικώς στην ύπαρξη σχέσεως απασχολήσεως μεταξύ του ενδιαφερομένου και της ΕΚΤ, θα είχε ως συνέπεια να αφαιρεθεί από τον ενδιαφερόμενο κάθε κοινωνικοασφαλιστική κάλυψη, με την εξαίρεση της καλύψεως στο πλαίσιο της ασφαλίσεως ασθενείας και ατυχήματος καθώς και της καλύψεως κατά του κινδύνου επαγγελματικής νόσου και των κινδύνων ατυχήματος κατά την εργασία [46].

84. Υπ' αυτές τις συνθήκες, εκτιμώ ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας εξακολουθεί να δύναται να χορηγεί κοινωνικές παροχές στους υπαλλήλους της ΕΚΤ υπό την προϋπόθεση ότι η εθνική νομοθεσία δεν εξαρτά τη χορήγηση των εν λόγω παροχών από την άσκηση ορισμένης επαγγελματικής δραστηριότητας και ότι η ΕΚΤ δεν χορηγεί ομοειδή παροχή σε αποκλειστική βάση.

85. Εντούτοις, οφείλω να υπογραμμίσω ότι, κατά το άρθρο 15 της συμφωνίας περί της έδρας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας δεν υπέχει υποχρέωση να εφαρμόζει τη σχετική νομοθεσία της στους υπαλλήλους της ΕΚΤ. Εξ αυτού έπεται ότι τόσο η δυνατότητα εφαρμογής των διατάξεων του εθνικού δικαίου, υπό τον όρο πάντως ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως, όσο και το ύψος της καταβαλλόμενης παροχής αποτελούν ζήτημα του εθνικού δικαίου.

V – Πρόταση

86. Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει την ακόλουθη απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Hessisches Landessozialgericht:

«Το άρθρο 36, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας έχει την έννοια ότι επιτρέπει στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να χορηγεί στους υπαλλήλους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κοινωνικοασφαλιστικές παροχές, όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη γονικό επίδομα, κατ' εφαρμογή της εθνικής της νομοθεσίας, βάσει της αρχής της εδαφικότητας, εκτός εάν οι όροι απασχολήσεως του προσωπικού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προβλέπουν ότι μια τέτοια παροχή χορηγείται αποκλειστικώς από το εν λόγω θεσμικό όργανο.»

46 — Οι όροι απασχολήσεως του εποχιακού προσωπικού ρυθμίζονται στο παράρτημα IIb των όρων απασχολήσεως του προσωπικού της ΕΚΤ το οποίο προβλέπει αυτή την περιορισμένη κάλυψη στο τμήμα του με τίτλο «Κοινωνική ασφάλιση».